

5.5.2026

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain, jätelain ja kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain muuttamisesta (HE 47/2026 vp)

Eduskunnan talousvaliokunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain, jätelain ja kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain muuttamisesta.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä ”MaRa”) kiittää kutsusta tulla eduskunnan talousvaliokunnan kuultavaksi ja toteaa asiasta seuraavaa:

1. Viherpesun kitkemisen tavoite on hyvä – sääntely uhkaa kuitenkin kääntyä sen tavoitteita vastaan

Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivi (EU) 2024/825 on hyväksytty keväällä 2024. Sen tarkoituksena on kitkeä viherpesua EU:n alueella. Direktiivi edellyttää merkittäviä muutoksia tuotteiden ja palvelujen ympäristöä ja kestävyyttä koskevaan markkinointiin ja yritysten vastuullisuusviestintään. Direktiivi kieltää muun muassa yleisten ympäristöväättämien käytön.

MaRa pitää yleisesti ottaen hyvänä tavoitetta kitkeä tuotteiden ja palvelujen markkinointiin liittyvää viherpesua. Kuluttajien pitää saada luotettavaa ja läpinäkyvää tietoa tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutuksista.

Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin soveltamisala on laaja ja siihen liittyy paljon avoimia kysymyksiä. Esimerkiksi kestävyysmerkinnän määritelmä on tulkinnanvarainen, mikä lisää epävarmuutta nykyisin käytössä olevien kestävyysmerkintöjen osalta siitä, tulevatko ne kestävyysmerkinnän määritelmän piiriin vai eivät.

Euroopan komissio ei ole antanut direktiivin soveltamisesta tarkempia tulkintaohjeita. Tämä vaikeuttaa yritysten sopeutumista direktiivin mukaisiin velvoitteisiin. Sääntelyn epäselvyys johtaa helposti siihen, että yritykset viestivät vastuullisuustyöstään entistä vähemmän, mikä ei palvele näin kuluttajiakaan.

MaRa katsoo, että viherpesun kitkemiseksi hyvä tavoite voi vesittyä sillä, että monet yritykset eivät enää jatkossa muun muassa sertifiointimenetelmistä aiheutuvien kustannusten vuoksi markkinoi tuotteitaan tai palvelujaan

ympäristöystävällisillä näkökohdilla. Näin uhkana on, että sääntely kääntyy lopulta sen omia tavoitteitaan vastaan. Tämä on hyvä tuoda nykyistä paremmin esille direktiivin täytäntöönpanon vaikutusten arvioinnissa ja erityisesti sen vaikutuksissa kuluttajille.

2. Uudet velvoitteet lisäävät merkittävästi yritysten hallinnollista taakkaa ja kustannuksia

Euroopan unioni on vuosikymmenten ajan yrittänyt luoda Eurooppaan ja unionin sisämarkkinoille kasvua, mutta heikolla menestyksellä. EU-tasoinen sääntely on sen sijaan koko ajan lisääntynyt ja paisunut etenkin pienten ja keskisuurten yritysten näkökulmasta yli äyräiden. Uusi EU-tasoinen sääntely merkitsee lähes poikkeuksetta yrityksille lisää byrokratiaa, hallinnollista taakkaa ja kustannuksia, mikä heikentää menestymistä globaalissa kilpailussa, heikentää kasvua ja työllisyyttä. **MaRa katsoo, että Euroopan unionin on aika siirtää painopiste EU-tasoinen sääntelyn lisäämisestä yritysten kasvun edistämiseen.**

Hallituksen esityksessä todetaan, että Suomi on pyrkinyt direktiivin täytäntöönpanon kuluessa saattamaan Euroopan komission tietoon direktiivin kireästä täytäntöönpanoajasta aiheutuvia direktiivin tavoitteiden vastaisia kielteisiä ympäristövaikutuksia. **MaRa katsoo, että Suomen tulee aktiivisesti jatkaa ja saattaa direktiivin ja sen määritelmien tulkintaan liittyviä ongelmia Euroopan komission tietoon.**

Kuluttajansuojalakiin ehdotetaan lisättäväksi aiempaa seikkaperäisempiä säännöksiä kielletyistä väittämistä, jotka liittyvät nimenomaan ympäristöön, yhteiskuntaan ja kiertotalouteen. Tuotteiden ja palvelujen tulevaa ympäristönsuojelullista tasoa koskevien väittämien esittäminen olisi sallittua vain silloin, kun väittämät perustuvat uskottaviin ja seikkaperäisiin suunnitelmiin, joiden edistymistä myös valvotaan. Uusi sääntely kieltäisi nykyistä täsmällisemmin totuudenvastaiset ja harhaanjohtavat väittämät tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutuksista.

MaRa toteaa, että erilaisten kestävyysmerkintöjen käyttö edellyttää jatkossa luotettavaa ja läpinäkyvää sertifiointijärjestelmää. Tämä tarkoittaa sitä, että yritysten omat kestävyysmerkinnät ovat jatkossa kiellettyjä, ellei niiden taustalle hankita sääntelyn määritelmän täyttävää ulkopuolista sertifiointijärjestelmää. Yleiset ympäristöväittämät, kuten ”vihreä”, ”ekologinen” ja ”ympäristöystävällinen” tulevat samoin kielletyiksi sellaisenaan, ellei niiden tueksi pystytä esittämään erinomaista tunnustettua ympäristönsuojelullista tasoa. Kestävyysmerkintää koskevan määritelmän epäselvyyden takia ei ole tarkkaa tietoa siitä, mitä merkintöjä ja mitä tuotteita muutokset voivat koskea. Mitään selkeä listaa sallituista merkinnöistä tai väittämistä ei myöskään ole.

MaRa toteaa, että ulkopuolisella taholla toteutettavat sertifiointit aiheuttavat yrityksille merkittävästi lisää kustannuksia. Tämä aiheuttaa ongelmia erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille, joita matkailu- ja ravintola-alalla yritykset suurimmaksi osaksi ovat, ja jotka tarvitsevat suuria yrityksiä enemmän ulkopuolista apua ympäristöväittämien todentamiseen ja markkinointimateriaalien ja -viestinnän muuttamiseen.

3. Kuuden kuukauden siirtymäaika on myönteinen yrityksille

Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä on sovellettava 27.9.2026 alkaen. Direktiivi ei sisällä erityistä siirtymäaikaa.

Hallituksen esityksestä ilmenee, että Suomi on pyrkinyt vaikuttamaan aktiivisesti Euroopan komissioon yhteisen EU:n laajuisen siirtymäaikatarkistuksen saamiseksi.

Hallitus on eduskunnalle antamassaan esityksessä ja sen liitteenä olevassa valtioneuvoston asetuseräluonnoksessa kuitenkin esittänyt kuuden kuukauden siirtymäaikaa direktiivin keskeisten velvoitteiden soveltamiselle. Sen mukaan esimerkiksi kestävyysmerkintöjen ja ympäristöväärtämien on vastattava direktiivin mukaista sisältöä vasta 27.3.2027 alkaen.

MaRa toteaa, että kuuden kuukauden siirtymäaika on myönteistä yrityksille ja samalla kannattaa hallituksen direktiivistä poikkeavaa esitystä, jolla puolustetaan suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä.

MaRa pitää ehdotetun siirtymäajan lisäksi Euroopan komission käytännönläheisiä tulkintaohjeita välttämättöminä yritysten uusiin velvoitteisiin valmistautumisen tueksi.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Sami Hämäläinen
lakimies, varatuomari

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelualojen elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyrityksiä, leirintäalueita, kongressi- ja tapahtumatoimialan yrityksiä, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konserttitapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkailuyrityksiä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluita tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 3 100 jäsentä, joilla on 8 000 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 70 000 henkilöä.